

ת"פ 7815/09/19 - מדינת ישראל נגד דוד קופר

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 7815-09-19 מדינת ישראל נ' קופר

בפני
בעניין: כבוד השופטת סימי פלג קימלוב
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
דוד קופר

גזר דין

1. ביום 20.7.22 הורשע הנאשם לאחר שמיעת ראיות בעבירות של התעללות בבעל חיים - עבירה לפי סעיף 2 + 17 (א)(1) לחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) תשנ"ד - 1994 **(להלן: "חוק צער בעלי חיים")** ועבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 **(להלן: "חוק העונשין")**.

2. על פי עובדות כתב האישום בתאריך 19.5.19 בשעה 19:15 או בסמוך לכך, בנהריה, התעלל הנאשם בכלבו **(להלן: "הכלב")** לאחר שעשה הכלב את צרכיו בלובי הבניין וזאת באופן שבעט בו בחוזקה מספר פעמים בכל חלקי גופו.

3. בנסיבות אלה עת הבחינה המתלוננת הגברת ז"א **(להלן: "המתלוננת")** באלימות הנאשם כלפי הכלב, רצה היא לעברו על מנת שיחדל ממעשיו, או אז תקף הנאשם את המתלוננת באופן שהיכה אותה בפניה, עד אשר נפלה לרצפה, אולם גם בשלב זה, כאשר שרועה המתלוננת על הרצפה, המשיך הנאשם להכותה. במעשיו, גרם הנאשם למתלוננת לחבלות בכתפה האחורית מצד ימין, ברגלה השמאלית והמטומה בשפה התחתונה, היינו לחבלות של ממש.

4. טרם שמיעת טיעונים לעונש הופנה הנאשם לקבלת תסקיר של שירות המבחן. כמו כן טרם שמיעת הטיעונים לעונש ולאחר שמיעת ראיות עתרה המאשימה לראשונה למאסר. בנימוקיה טענה המאשימה שניתן בכל שלב לטעון למאסר וב"כ המאשימה הפנה להוראות החוק ולהצעת החוק לתיקון חוק סדר הדין הפלילי תיקון 46 המתייחס למאסר בפועל על נאשם שאינו מיוצג. בעניינו של תיק זה כך נטען הנאשם היה מיוצג לאורך כל ההליך המשפטי. לאחר שמיעת הראיות הרי שיש מקום לשינוי העמדה העונשית של המאשימה.

תסקיר שירות המבחן

5. ביום 18.8.22 הוגש תסקיר של שירות המבחן. שירות המבחן סקר את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם, בן 59 משנת 1993 עובד במחלקת משאבי אנוש, בבתי זיקוק. לפני מספר שנים חווה את מות אביו וחווה קושי רב מאד ומצבו הנפשי בעקבות כך התדרדר והשפיע על כל תחומי חייו. הנאשם ציין בפני שירות המבחן שמצבו הרפואי אינו יציב. שירות המבחן מציין ומפרט את קשייו הבריאותיים של הנאשם. עצם האירוע מושא כתב האישום עורר בנאשם תגובה אימפולסיבית שלא אפיינה אותו. בדבריו ביטא הנאשם חרטה על התנהגותו התוקפנית כלפי כלבו ושיתף כי כאשר המתלוננת ניגשה אליו, הוא חווה את קרבתה כאיום עליו ולכן הגיב כלפיה באלימות. הנאשם שיתף שהוא מודע כיום לחשיבות של מעקב פסיכיאטרי ונטילת טיפול תרופתי באופן קבוע. עוד מסר כי מאז ביצוע העבירה בשנת 2019, מקפיד על שגרה זו. שירות המבחן מציין שהנאשם אינו בעל דפוסי עברייניות מושרשים ומעשיו בעת ביצוע העבירות הנידונות היו תוצאה של התנהלות לא אחראית בנוגע לנטילת הטיפול התרופתי אשר השליך על מצבו הנפשי, העצים אימפולסיביות ותוקפנית וגרם להתנהגות אלימה כלפי המתלוננת. שירות המבחן התרשם כי בהיעדר טיפול ומעקב פסיכיאטרי קבוע הנאשם בעל נטייה להתנהגות חסרת שיפוט ותובנה. שירות המבחן מעריך כי קיים סיכון להישנות ביצוע עבירות בעתיד במידה והנאשם לא ישולב במעקב פסיכיאטרי קבוע הכולל נטילת טיפול תרופתי. בסופו של יום שירות המבחן ממליץ להטיל על הנאשם ענישה הרתעתית כמאסר מותנה לצד התחייבות כספית להימנע מעבירה ותשלום פיצויים לנפגעת העבירה.

תמצית חוות דעת פסיכיאטרית מטעם ההגנה נערכה על ידי ד"ר אייל עשור ועדותו

6. לאחר הכרעת הדין ועם חילופי הייצוג לאחר שהנאשם ניהל את משפטו הוגשה חוות הדעת על ידי ההגנה ולראשונה נחשף בית המשפט לקשייו הפסיכיאטריים ובעיותיו בשלב מאוחר זה. מחוות הדעת עולה שלמרות הקשיים, הנאשם לא עבר אבחון והוצע על ידי ד"ר עשור לערוך אבחון פסיכודיאגנוסטי. על פי חוות הדעת הנאשם סובל מהפרעה הסתגלותית עם תסמיני דיכאון וחרדה. חוות הדעת מתארת את תסמיני ההפרעה. על פי חוות הדעת הפסיכיאטרית הפסקת הטיפול חשפה את הנאשם לתגובות הסתגלותיות חוזרות במצבי דחק וחווה הדעת מתארת את התסמינים להתנהגות שהביאה את הנאשם לעבור את העבירות. בחוות הדעת המליץ ד"ר אייל עשור על שורה של המלצות טיפוליות. בחקירתו הנגדית נשאל העד ביחס לדרך עבודתו במתן חוות דעת. העד סיפר שב"כ הנאשם פנה לקבלת חוות דעת והוסיף שבתיקים פליליים נותן חוות דעת רק במקרה שהוא משוכנע שיש מקום למתן חוות דעת. ביחס לקבלת טיפול תרופתי סיפר העד שהסתמך על חוות הדעת שעמדו בפניו, סיכום רפואי של ד"ר אמיר קרבאן וכן סיכום רפואי של ד"ר רבינוביץ. העד סיפר שנפגש עם הנאשם פגישה אחת שארכה שעה וכי אין תיעוד של השיחה. העד אמר בחקירתו הנגדית שהתייחס לדפוס שמלווה את הנאשם לאורך כל חייו וכי אפילו נושא החרדה לאחר מות אביו הוא מקום נקודתי במהלך חייו. העד הדגיש כי נושא של הפרעות אישיות זו הפרעה שמלווה בן אדם לאורך חייו ומדובר בקווים אישיותיים שלא מסתגלים ברגע שנתקלים במשהו. באשר להתנהגותו של הנאשם וביצוע העבירות אמר העד: **"הוא יודע להבחין בין טוב לרע. אתן דוגמא אני בודק נערים וילדים. ילד ברגע שנוגעים בו יכול להבין זאת בתור ליטוף, למרות שזו נגיעה תמימה. הפירוש של מגע יכול להשתנות. בכך יש קושי באבחון. בסיטואציות כאלה התגובה שלו יכולה להיות אגרסיבית כי כך הוא מפרש את זה".** הוסיף העד ואמר: **"גורמי סיכון פוטנציאליים. אם לא יהיה בטיפול יש פוטנציאל שיגיב בצורה לא נכונה בסיטואציות מסוימות".**

ראיות לעונש מטעם המאשימה

7. במסגרת הראיות לעונש ולאחר שהמתלוננת העידה כבר במסגרת שמיעת הראיות, ביקשה לומר את דברה כנפגעת עבירה במסגרת הראיות לעונש. העדה אמרה את הדברים הבאים: **"אני רוצה לומר שהיום אני אניד בדיוק אותו דבר כפי שאמרתי פעם קודמת. מה שהיה וקרה לי זה היה דומה לאונס. זה לא היה אונס אמיתי אלא כמו. מצאתי את עצמי על הרצפה בשמלה, עם רגליים פתוחות, מעלי גבר עם בלק אאוט. עברתי בדיוק כמו קורבנות אונס, כל הרגשות, הבושה שלא יכולתי לפנות לפסיכולוג לקבל עזרה. אני עובדת סוציאלית היחידה למניעת אלימות. פניתי לקולגה שלי וקיבלתי טיפול ולא שילמתי על זה כסף. עברתי הרגשות כמו שעובר אדם שעובר אונס. זה מה שאמרתי וזה מה שאני אומרת. תודה שהקשבתם לי, יומיים לא ישנתי".**

ראיות לעונש מטעם ההגנה

8. כאמור, במסגרת הראיות לעונש מטעם ההגנה העיד ד"ר אייל עשור באמצעותו הוגשה חוות הדעת בעניינו של הנאשם מחודש נובמבר 2021.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

9. ב"כ המאשימה חזר על בקשת המאשימה לעתירה למאסר בפועל וטען שבבסיס הוראות החוק היא העובדה שיש לתת ביטוי לזכות הייצוג בהליכים פליליים וכי כל עוד הנאשם היה מיוצג בכל ההליך הרי שאין כל מניעה להודיע על עתירת המאשימה למאסר גם בשלב הטיעונים לעונש וזאת לאחר שמיעת ראיות. זאת ועוד טען ב"כ המאשימה שבשל טעות של התובע לא נרשמה עתירת המאשימה למאסר בכתב האישום. לשיטת המאשימה לאחר שמיעת הוטרניר שהעיד במסגרת הראיות לעונש ושמיעת המתלוננת הרי שיש לשנות מעמדתה הראשונית של המאשימה. ב"כ המאשימה הגיש טיעונים לעונש בכתב (ע/1). ב"כ המאשימה הדגיש את הפגיעה בערכים חברתיים מוגנים כתוצאה ממעשיו של הנאשם וכי מדובר במי שלא גילה כל אמפתיות ביחד לקורבן העבירה, הן המתלוננת והן בעל החיים והפנה לפסיקה רלוונטית במקרים דומים לשיטת המאשימה והוסיף כי מי שמתעלל בבעלי חיים סופו שיתעלל בבני אדם. לפיכך עתרה המאשימה למתחם ענישה שנע בין עונש של 10 חודשי מאסר בפועל ברף התחתון לבין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל הרף העליון. באשר לעונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם טען ב"כ המאשימה שאמנם מדובר במי שנעדר עבר פלילי אך חרף הודאתו בחקירותיו העדיף לנהל משפטו. כמו כן טען ב"כ המאשימה בטיעונו כי מתברר שאין זו הפעם הראשונה שהנאשם התעלל בכלבו. באשר לתסקיר שירות המבחן טען ב"כ המאשימה כי המאשימה סבורה שמי שניהל את משפטו ולא קיבל אחריות על מעשיו אין להפנותו לקבלת תסקיר של שירות המבחן. הנאשם כך נטען מתבצר בעמדתו הנוקשה שהיתה לו במשך ניהול התיק מבלי להתחשב במשאבים העצומים והפנה לאמור בתסקיר על כך שהנאשם נטל אחריות חלקית בלבד. לפיכך, עתרה המאשימה לענישה הרתעתית של 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ארוך ומרתיע על כל עבירת אלימות לפי חוק צער בעלי חיים וכן עתר לקנס כספי בסך של 10,000 ₪ לטובת הקרן למען בעלי חיים ופיצוי לנפגעת העבירה שלא יפחת מ- 5,000 ₪ וכן לחייב את הנאשם בהתחייבות להימנע מעבירה.

10. ב"כ הנאשם טען באשר לעתירת המאשימה למאסר בפועל שמדובר בעתירה שהועלתה לראשונה במסגרת

הטענות לעונש. הנאשם, כך נטען צריך לדעת מה צפוי לו באם יורשע וזאת בשלב מוקדם ולא בשלב הטענות לעונש, מה גם שהמאשימה עותרת לעונש של מאסר בפועל לתקופה ממושכת. באשר לעונשו של הנאשם הרי שטען ב"כ הנאשם לנסיבותיו האישיות של הנאשם וכן לעובדה שעד הסתבכותו של הנאשם בתיק זה חי חיים נורמטיביים. כמו כן הפנה ב"כ הנאשם לכל המסמכים הרפואיים שהוגשו בעניינו של הנאשם וכן העובדה שהנאשם הפסיק את הטיפול התרופתי שהיה עליו לקבל. ב"כ הנאשם טען כי אכן לא מתאים לנאשם לגדל כלב והנאשם למד זאת מאוחר יותר. אימוץ כלב היה אמור להיטיב עם הנאשם אך כך קרה. הנאשם אינו אלים באופיו אלא שהיה נתון בסטרס והרגיש מותקף. באשר לענישה של מאסר בפועל של ממש טען ב"כ הנאשם כי בנסיבות תיק זה אין כל אינטרס ציבורי או ענישתי אשר מצדיק ענישה זו.

11. הנאשם בדברו הגיש מכתב - **ענ/1**. במכתב זה הביע הנאשם צער על מעשיו ועל הפגיעה במתלוננת. כמו כן הביע הנאשם צער על הפגיעה בכלבו האהוב (כך כלשונו). הנאשם אמר שלא נטל טיפול תרופתי וכי נבהל מריצה של המתלוננת אחריו והגיב מתוך בהלה. הנאשם ציין כי הוא נוטל כעת תרופות באופן קבוע והוגשו מסמכים רפואיים נוספים בעניינו של הנאשם.

12. טרם מתן גזר הדין הופנה הנאשם לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית. בעניינו של הנאשם הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית ממנה עולה כפי שנקבע גם בחוות הדעת והמסמכים הרפואיים שהוגשו בעניינו של הנאשם שהוא סובל מהפרעות אישיות וכי הנאשם כשיר לעמוד לדין ובאשר לביצוע העבירות נרשם כי אין עדות באשר למצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירות. כמו כן צוין בחוות הדעת כי הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש מטיפול אמבולטורי.

דין והכרעה

עתירת המאשימה למאסר בפועל

13. למען שלמות התמונה אציין כי לאחר שמיעת עדותו של הוטרניר במסגרת הראיות לעונש ועל אף שלכאורה עלה מקרה נוסף שאינו חלק מעובדות כתב האישום המאשימה לא עתרה להרשעתו של הנאשם במקרה נוסף ביחס לעבירות כלפי כלבו. כעת מבקשת המאשימה לעתור לעונש של מאסר בפועל של 12 חודשים בעיקר לאור עדות זו.

14. אציין כבר כעת שאני סבורה שהמאשימה איננה מנועה להודיע על עמדתה למאסר גם בשלב זה של ההליך בהינתן הנסיבות המתאימות. יחד עם זאת אני מוצאת לנכון להתייחס לעיתוי הודעת המאשימה.

15. כאמור, לאחר שמיעת הראיות בתיק ולאחר שבית המשפט הרשיע את הנאשם, עתרה המאשימה והודיעה על עמדתה למאסר בפועל בתיק זה. ב"כ הנאשם טוען שהמאשימה מנועה מלעשות זאת משום שאת עתירתה העלתה לראשונה לאחר הכרעת הדין, ומבלי שהצהירה על כוונתה בכתב האישום. כל זאת לטענת ההגנה בניגוד להוראת סעיף 15א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: "חסד"פ") שזהו לשונו:

"15א. (א)(1) סבר תובע כי קיימת אפשרות שיבקש מבית המשפט להטיל על נאשם עונש מאסר בפועל אם יורשע, יודיע על כך התובע לבית המשפט במועד הגשת כתב האישום או במועד אחר לפני תחילת המשפט.

(2) מסר התובע לבית משפט הודעה כאמור בפסקה (1), יודיע על כך בית המשפט לנאשם ולסניגוריה הציבורית.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א)(1), לא מסר התובע הודעה כאמור באותו סעיף קטן לפני תחילת המשפט, וסבר התובע, לאחר תחילת המשפט, כי נתגלו נסיבות חדשות או נמצאו טעמים אחרים המצדיקים, לדעתו, לבקש מבית המשפט להטיל על נאשם עונש מאסר בפועל, יודיע על כך התובע לבית המשפט ולנאשם בהזדמנות הראשונה.

(ג) מסר התובע הודעה לפי הוראות סעיף זה, ימונה לנאשם שאינו מיוצג, סניגור.

[...]

15ב. לא יטיל בית משפט עונש מאסר בפועל על נאשם שאינו מיוצג; הוראה זו לא תחול על

נאשם שייצוגו הופסק ברשות בית המשפט לפי הוראות סעיף 17.

16. מטרת סעיף זה היא להודיע לנאשם על הסיכון הצפוי לו באם יורשע בדין, זאת בין היתר על מנת שיוכל לשקול ייצוג על ידי עורך דין ולהתגונן כראוי בהליך הפלילי. לעניין זה אפנה לדברי כב' השופט א' רובינשטיין ברע"פ 8058/12 **אבו לבן נ' מדינת ישראל** (12.11.2012):

"תכליתה של החובה הקבועה בסעיף היא בראש וראשונה להבטיח את זכותו של נאשם לייצוג. תכלית זו נלמדת מן האיסור העקרוני הקבוע בסעיף 15ב, שלפיו "לא יטיל בית משפט עונש מאסר בפועל על נאשם שאינו מיוצג", ומסעיף 15א(ג) הקובע כי "מסר התובע הודעה לפי הוראות סעיף זה, ימונה לנאשם שאינו מיוצג, סניגור". כלומר, הדברים מתנקזים לשאלת הייצוג. ונזכיר כבר כאן, כי בענייננו היה המבקש מיוצג כדבעי לאורך כל הדרך".

בית המשפט העליון חזר על הדברים ברע"פ 9698/17 **בכריה נ' מדינת ישראל** (22.1.2018).

17. בענייננו אין ספק כי הנאשם היה מיוצג לכל אורך ההליך המשפטי מתחילתו והייצוג הוחלף לאחר מתן הכרעת הדין. לפיכך, על פניו הרי שהוראות החוק מולאו ביחס לייצוג הנאשם על ידי סניגור והמאשימה רשאית לעתור למאסר גם בהינתן העובדה שלא הודיעה בכתב האישום או בפתח ההליך המשפטי.

18. המאשימה לא עתרה לתיקון כתב האישום לאחר עדותו של הווטרנר ד"ר אמיתי אשר העיד כעד מטעם ההגנה ורק ביום 1.11.21 לאחר שניתנה הכרעת דין הגישה הודעה לבית המשפט והודיעה כי: **"המאשימה תטען כי במהלך שמיעת הראיות בתיק והעדויות נתגלו עובדות חדשות אשר יש בהם כדי להעצים מחומרת מעשיו של הנאשם במקרה דנן והמצדיקות הטלת ענישה מוחשית וממשית כנגד הנאשם. אשר על כן ולאחר**

בחינה מחודשת מודיעה המאשימה לבית המשפט הנכבד ולנאשם כי בכוונתה לעתור במקרה זה להטלת עונש מאסר בפועל וזאת מכוח סעיף 15א(ב) לחסד"פ."

19. המאשימה מנמקת בקשתה בשני טיעונים. האחד, נפלה שגגה בניסוח כתב האישום ובשל טעות לא נרשמה עתירת המאשימה למאסר בפועל. בבסיס הטיעון השני עומדת העובדה שהמאשימה סבורה שבמהלך שמיעת הראיות התגלו עובדות חדשות שמצדיקות החמרה בענישה. שתי הטענות אינן יכולות לדור בכפיפה אחת ומדובר בטענות חלופיות. אם סברה המאשימה כבר מתחילתו של ההליך כי נסיבות התיק מצדיקות עונש של מאסר בפועל ובטעות לא נרשמה עתירתה, הרי שמאז הגשת כתב האישום, לאורך כל ההליך המשפטי היה למאשימה די והותר זמן לבקש את תיקון כתב האישום או להודיע על עמדתה זו, אך היא לא עשתה כן עד לאחר מתן הכרעת הדין. מנגד, ככל שהתגלו ראיות נוספות וחדשות, הרי שהמאשימה לא ביקשה את תיקון כתב האישום, בדרך של הוספת הוראת חיקוק או להרשיע על סמך עובדות חדשות ושתקה בעניין זה. אצין ביחס לתחושתה של המתלוננת והנזק שנגרם לה, הרי שהמתלוננת היטיבה לתאר תחושותיה כבר בדיון ההוכחות הראשון, כך שהדבר אינו בבחינת ראייה חדשה וממילא יש לתת משקל במסגרת שיקולי הענישה לנזק שנגרם למתלוננת ולתחושותיה. באשר לאירוע נוסף שעלה מעדותו של עד ההגנה הרי שאכן מדובר בבחינת ראייה נוספת וחדשה.

20. הודעת המאשימה למאסר היא חובה מהותית היוצרת ציפייה והסתמכות מצד הנאשם. בפסיקה נקבע באשר לעיתוי הודעת המאשימה כי סעיף 15א(ב) הינו חריג לכלל והכלל הוא שהתביעה תודיע על כוונתה לעתור למאסר בפועל בהקדם האפשרי:

"...המחוקק גם אפשר לבית המשפט במקרים המתאימים לקבל הודעה מאוחרת לעניין הכוונה לעתור למאסר, לפי סעיף 15א(ב). אין זה המקום לקבוע גדרים לחריג זה, אך אטעים כי אין התביעה צריכה לעשות את החריג לכלל, והמדינה צריכה כשגרה להודיע על כוונה לעתור למאסר בפועל בהקדם האפשרי..."

(ראה: רע"פ 8058/12 חוסין אבו לבן נ' מדינת ישראל (12.11.2012)).

בענייננו אין מחלוקת כי החריג הפך לכלל.

21. הגם שאני סבורה שהמאשימה רשאית להודיע על עמדתה ככל שלכאורה התגלו עובדות חדשות והיא איננה מנועה לעשות כן, בנסיבות העניין היה עליה לעשות כן בהזדמנות הראשונה ולא לאחר שניתנה הכרעת הדין. חרף האמור, אינני סבורה שנגרם לנאשם עיוות דין שכן היה מיוצג כל ההליך המשפטי מתחילתו ולא נראה כי הגנתו היתה מתנהלת אחרת לו המאשימה היתה עותרת למאסר בפתח ההליך. לעניין זה אפנה לע"פ 2646/07 (ח'י) זרייק נ' מדינת ישראל, (30.12.2007).

קביעת מתחם העונש ההולם

22. תיקון 113 לחוק העונשין קובע כי העיקרון המנחה בענישה הוא עיקרון ההלימה - קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה ולשם כך יתחשב בית המשפט בערך חברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כשבתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם. סעיף 40'א' מונה את הנסיבות שבית המשפט רשאי להתחשב בהן בגזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם.

23. אני סבורה שהשתלשלות העניינים מהווה אירוע אחד בגינו יש לקבוע מתחם עונש אחד וזאת על פי מבחן ה"קשר ההדוק" שנקבע בהלכת ג'אבר (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל). בעניין ג'אבר קבע בית המשפט העליון, כי עבירות שיש ביניהן קשר ענייני הדוק ושניתן לקבוע כי מדובר במסכת עבריינית אחת ייחשבו לאירוע אחד. בענייננו, כאמור אני קובעת כי מדובר באירוע אחד.

24. סעיף 2(א) לחוק צער בעלי חיים קובע כי עינוי, התאכזרות והתעללות בדרך כלשהי בבעל חיים הוא אסור בתכלית. בתיקון מס' 10 לחוק קבע המחוקק בהוראת סעיף 17(א) לחוק כי העובר על הוראת סעיף 2(א) תוך גרימת סבל חמור בכוונה, דינו מאסר ארבע שנים.

לעניין זה אפנה לדברי בית המשפט העליון מפיה של כבוד השופטת שטרסברג כהן בבג"ץ 9232/01 "נח" התאחדות הישראלית של הארגונים להגנת בעלי החיים נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נד (6) 212, אשר מדגישים את החובה להגן על בעלי החיים:

" על הצורך להגן על בעלי חיים נאמר כי הוא "מהווה חלק מתרבותנו ומתחושה פנימית ערכית ותועלתית כאחד בדבר החובה והצורך להגן על כל אשר נברא עלי אדמות ורוח חיים באפו" (בג"ץ 6446/96 הנ"ל לעניין העמותה) וכן הנאמר כי "חברה נאורה נמדדת לא רק ביחסה לבני אדם אלא גם ביחסה לבעלי החיים" (דברי ההסבר להצעת חוק צער בעלי חיים, תשנ"ב-1992 בעמ' 298 (להלן - דברי ההסבר)).

25. אין צורך להכביר במילים באשר לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה שהורשע בה הנאשם. ערכים חברתיים מוגנים הם שמירה על בעלי החיים באשר הם והגנה על החלש וחסר הישע.

באשר לפגיעה בערכים חברתיים מוגנים ביחס לעבירה כלפי המתלוננת הרי שמדובר בפגיעה בערכים של שמירה על ביטחונה ושלמות גופה של המתלוננת.

26. נסיבות ביצוע העבירות פורטו על ידי בהרחבה בהכרעת הדין שנתנה לאחר שמיעת הראיות ואפנה בעניין זה להכרעת הדין. המתלוננת היטיבה לתאר הן בעדותה במסגרת הראיות לעונש והן במסגרת עדותה במהלך שמיעת הראיות את תחושותיה הקשות באירוע ולאחריו ואין לזלזל בתחושותיה אלו. כמו כן המתלוננת תיארה את הנזק שנגרם לה בעקבות האירוע.

מדיניות הענישה בעבירות של התעללות כלפי בעלי חיים מלמדת כי מתחם העונש שמתחיל לעיתים בעונש של מאסר על תנאי במקרים מתאימים, עובר דרך מאסר שניתן לשאת בעבודות שירות לבין חודשי מאסר לתקופה משמעותית מאחורי סורג וברח. מהפסיקה עולה כי נעשתה אבחנה בין מקרים שבהם מעשי ההתעללות גרמו למותו של בעל החיים לבין מקרים בהם נותר בעל החיים עם חבלות בדרגות שונות (ראו לעניין זה: רע"פ 2202/05 **שאמי נגד מדינת ישראל** (23.3.05); ע"פ (מחוזי - ים) 22674-02-16 **רפאל שלום מזרחי נגד מדינת ישראל** (23.5.16); ע"פ (מחוזי - חיפה) 49133-10-14 **מדינת ישראל נ' סלימאן נסאר** (8.1.15); ת"פ (אי') 54749-08-16 **מדינת ישראל נגד אלכסיי גרייז** (4.5.17); ת"פ 17468-08-09 **מדינת ישראל נגד קנדלר** (18.6.18); ע"פ (מחוזי - באר שבע) 24205-01-16 **רפאל לוי נגד מדינת ישראל** (21.4.16); עפ"ג (מחוזי - באר שבע) 13290-02-10 **מדינת ישראל נגד קגן** (15.10.10); ע"פ (מחוזי - חיפה) 2627/07 **אדרי נגד מדינת ישראל** (3.1.08). ת"פ 16516-06-19 **מדינת ישראל נ' נגה** (28.7.22).

27. באשר למתחם העונש ההולם את נסיבות העבירה כלפי המתלוננת הרי שמדובר במנעד רחב שבו ניתן למצוא פסקי דין שהעונש נקבע למאסר על תנאי ועד לעונש של מאסר בפועל של ממש לתקופה משמעותית מאחורי סורג וברח. אפנה בעניין זה לפסיקה במקרים דומים ואף בנסיבות חמורות יותר:

רע"פ 694/09 **לוינגד מדינת ישראל (03/06/09)** - נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם, אשר הורשע בביצוע עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש, תקיפה סתם, הסגת גבול פלילית, והיזק לרכוש במזיד, וזאת לאחר שניגש לרכבו של המתלונן, פתח אתדלתוללארשותוחבטבו, הוציאובכוחמהרכב, משךאותוהמשיךלחבטבו. בהמשך, התעוררהמתלונן, נכנסבחזרהלרכבוהזעיקמשטרה, אולם המבקשהמשיךלתקוףאותובכךשירקעליו, וזאת אףלאחרשהגיעשוטריםלמקום. בית משפט השלום בתל אביב - יפו גזר על הנאשם, בין היתר, 5 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. ערעורו של הנאשם לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם בקשת רשות הערעור.

רע"פ 2114/13 **ע.א.ה. נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 20/3/13)** - נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בגרימת חבלה ממשית בצוותא בכך שיחד עם שני בניו הקטינים ואדם נוסף תקפו מתדלק בתחנת דלק, לאחר דין ודברים במהלכו גידף המתדלק את המערער והפנה לעברו אצבע משולשת. במהלך התקיפה הוכה בראשו המתדלק על ידי בנו הקטין של המערער והאדם הנוסף, זאת בזמן שהמערער עומד על פלג גופו של המתדלק. בהמשך משך המערער את המתדלק מעורפו וכופף את ראשו ארצה. על הנאשם הוטלו 6 חודשי מאסר.

ת"פ (ראשל"צ) 15223-01-12 **מדינת ישראל נגד אברהמי (03/01/13)** - הורשע הנאשם לאחר ניהול הוכחות בביצוע עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש אשר הובילה לכך שלמתלונן נגרמה המטומה בעין. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 3-12 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם הוטלו, בין היתר, 4 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות.

ת"פ 29811-04-13 **מדינת ישראל נ' אופיר קדוש** (ניתן ביום 10/12/13) - הורשע הנאשם בתקיפה בנסיבות מחמירות בכך שבמהלך ריב בין נהגים, היכה יחד עם נהג הרכב בו נסע את המתלונן באגרופים בכל חלקי גופו, לאחר שהעיר להם על התנהגותם בכביש. הנאשם בן 20 בעל שתי הרשעות שאינן דומות נדון ל-7 חודשי מאסר. בפסק הדין

קבע בית המשפט מתחם ענישה הנע בין עבודות שירות ל-18 חודשי מאסר.

28. עינתי בפסיקה אליה הפנתה המאשימה. הפסיקה אליה הפנה ב"כ המאשימה בטיעון הכתוב תומכת במתחם ענישה שמתחיל ברף התחתון בעונש של מאסר בדרך של עבודות שירות. באשר למתחם הענישה אליו הפנתה המאשימה ביחס לעבירות האלימות כנגד המתלוננת הרי שמדובר במקרים חמורים הרבה יותר מנסיבות התיק שבפנינו. מכל מקום, לא מצאתי בפסיקה אליה הפנה ב"כ המאשימה פסק הדין התואם את עתירת המאשימה בתיק זה.

קירבה לסייג לאחריות פלילית

29. הנאשם הופנה על ידי בית המשפט לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות וכן לחוות דעת פסיכיאטרית וזאת על מנת לבחון מצבו הנפשי של הנאשם וכן האם יש מקום לקבוע כי עניינו מהווה קרבה לסייג לאחריות פלילית כפי שטוען הסנגור. מחוות הדעת עולה שהנאשם נושא באחריות פלילית למעשיו. מחוות הדעת עולה כי הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית. מהנתונים עלה שהנאשם לא נטל באופן רציף את הטיפול התרופתי שהיה עליו לקחת.

30. לעניין גזר הדין, אין ההגנה נדרשת להוכיח כי מדובר במחלת נפש אשר פוטרת מאחריות פלילית, אלא די בהפרעה נפשית, אשר יש בה כדי לגרום לפגיעה ביכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, או להימנע מעשיית המעשה, או להביא לכדי קרבה לסייג לאחריות הפלילית. לעניין זה יפים דברי ביהמ"ש בע"פ 4312/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (17.12.12):

"שונים הם פני הדברים בשלב גזר הדין. בחיקוקים השונים העוסקים בהתחשבות במצבו הנפשי של נאשם לצורך גזירת עונשו (שכולם אינם חלים ישירות בעניינו) - לא מצאנו, כפי שהדבר קבוע בסעיף 34 ח הנ"ל, דרישה ברורה לקיומה של "מחלה". כך מדבר סעיף 40ט(א)(6) לחוק העונשין רק על "יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו", וסעיף 40ט(א)(9) לחוק זה דן ב-"קרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'" (לחוק העונשין). באופן דומה, סעיף 300א(א) לחוק העונשין עוסק במצב של "הפרעה נפשית חמורה".

31. מכאן, הרי שדי שאקבע כי הנאשם סובל מהפרעות נפשיות משמעותיות שהשפיעו על מעשיו, על מנת שיהיה בכך כדי להוות שיקול בקביעת מתחם העונש ההולם. מהמסמכים שהוגשו לתיק בית המשפט הגם שאין ספק שמדובר במי שסובל מבעיות נפשיות, לא הוכח על ידי ההגנה ברמה נדרשת כי הנאשם סובל מהפרעה משמעותית שהשפיעה עליו, בביצוע העבירות אותן עבר. כמו כן לא שוכנעתי כי במכלול השיקולים היה בהפרעה הנפשית, ממנה סובל הנאשם, כדי להשפיע על יכולתו להימנע מעשיית המעשה באופן אשר השפיע במידה ניכרת על מתחם העונש ההולם. (ע"פ 1865/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (14.1.16); רע"פ 6640/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (13.1.14); ע"פ 1727/14 **מימון נ' מדינת ישראל** (6.1.15)).

לפיכך, אינני קובעת כי עניינו של הנאשם נופל במסגרת המקרים המצדיקים קביעה כי מצבו הנפשי מהווה קרבה לסייג לאחריות פלילית.

32. בשים לב לכל האמור, אני קובעת שבנסיבות תיק זה מתחם העונש ההולם נע בין עונש של 2 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות ברך התחתון לבין עונש של 18 חודשי מאסר ברך העליון בנוסף לענישה נלווית.

עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

33. ראשית אציין כי היה מקום לתת משקל בתוך מתחם העונש ההולם לעובדה שמעשיו של הנאשם כלפי כלבו לא היו אירוע חד פעמי. לקולא יש לתת משקל להבעת הצער של הנאשם והחרטה וזאת במסגרת הטיעונים לעונש. כמו כן אני מפנה לתסקיר שירות המבחן המפרט את נסיבותיו האישיות המורכבות של הנאשם ואשר הדברים מקבלים ביטוי בכל הראיות שהוגשו מטעם ההגנה לאחר מתן הכרעת הדין. אציין כי מצבו הרפואי והנפשי של הנאשם כלל לא הובא בפני בית המשפט עד אשר הוחלף הייצוג והוגשו מסמכים התומכים בטיעון ההגנה בעניין זה. שירות המבחן ציין בתסקירו שהנאשם אינו בעל דפוסי עברייניות מושרשים ומעשיו בעת ביצוע העבירות הנדונות היו תוצאה של התנהלות לא אחראית בנוגע לנטילת הטיפול התרופתי אשר השליך על מצבו הנפשי, העצים אימפולסיביות ותוקפנית וגרם להתנהגות אלימה כלפי המתלוננת. כיום מהמסמכים שהוגשו לעיוני הנאשם שומר על רצף טיפולי. הנאשם אמנם אינו יכול לזכות מהקלה הניתנת למי שלוקח אחריות מתחילתו של ההליך וחוסך בכך את עדות המתלוננת. בענייננו לא כך הוא הדבר. ההליך המשפטי הארוך שנשמע בפני לא היטיב עם הנאשם כלל וכלל, בוודאי שלא מבחינה אישית. זאת ועוד, ההליך המשפטי לא היטיב עם המתלוננת שעדותה לא נחסכה והיא ליוותה את ההליך המשפטי וחווה את האירוע כל פעם מחדש. לפיכך, אינני סבורה שיש לגזור על הנאשם עונש של מאסר על תנאי ולחרוג ממתחם העונש אותו קבעתי. הנאשם כבן 60 ללא כל עבר פלילי. יחד עם זאת אני סבורה שלאור נסיבותיו האישיות של הנאשם, מורכבות מצבו הנפשי יש בהם כדי להצדיק את עונשו של הנאשם בקצהו התחתון של מתחם העונש אותו קבעתי. טרם מתן גזר הדין בית המשפט הפנה את הנאשם לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות והתקבלה חוות דעת ממנה ניתן ללמוד שהנאשם מתאים וכשיר עם מגבלות לעבודות שירות.

34. אשר על כן אני גוזרת את עונשו של הנאשם לעונשים הבאים:

2 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. הנאשם יבצע את עבודות השירות על פי חוות הדעת של הממונה על עבודות שירות ב"המשקם חיפה" ברחוב השיש בחיפה. הנאשם יתייצב לביצוע עבודות השירות ביום 14.5.23 בשעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות השירות.

הנאשם מזהר כי עליו לבצע את עבודות השירות על פי נהלי הממונה על עבודות השירות שכן אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפסיק את עבודות השירות ויתרת העונש תרוצה מאחורי סורג ובריח.

3 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים שלא יעבור הנאשם אחת או יותר מן העבירות בהן הורשע ויורשע בה.

אני מחייבת את הנאשם בקנס כספי בסך של 1,000 ₪. הקנס יועבר לקרן להגנה על בעלי חיים וזאת בתוך 90 ימים.

אני מחייבת את הנאשם בתשלום פיצוי כספי למתלוננת בסך של 2,500 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.5.23.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

המזכירות תמציא את גזר הדין לממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, כ"ו אדר תשפ"ג, 19 מרץ 2023, בנוכחות הצדדים.